

ÖLÇME VE DEĞERLENDİRME

A Aşağıdaki cümlelerde boş bırakılan yerlere doğru sözcükleri yazınız.

1. İfade edilen iki yargının birbiriyle çelişik olmamasına denir.
2. Yanlış da olsa bir yargı bildiren cümlelere denir.
3. Genel bir yargıdan yola çıkarak daha özel bir sonuca ulaşmaya denir.
4., bir ifadenin gerçekliğe uygun olmasıdır.
5., bir görüşü güçlendirmek için destekleyici ifadeler öne sürme sürecidir.

B Aşağıda belli konular üzerine verilen kavramlar Romen rakamlarıyla sol sütunda, bu kavramlarla ilgili olan felsefi sorular da harflerle sağ sütunda verilmiştir. Bunların birbirleriyle ilgili olanlarını eşleştirerek parantez içine doğru harfi yazınız.

6.

	Kavramlar	Sorular
()	I. Ahlak	a) Evrenin var oluş amacı nedir?
()	II. Güzel	b) Dilin sınırı düşüncenin de sınırı mıdır?
()	III. Kural	c) Sınırsız bir özgürlüğün sonuçları nelerdir?
()	IV. Varlık	ç) İyi olmak neyi ifade eder?
()	V. Düşünme	d) Sanatın insana faydası var mıdır?
		e) Zaman nedir?

C Aşağıda verilen açık uçlu soruların cevaplarını ilgili alanlara yazınız.

7. Aşağıdaki kavramlara dair hangi sorular sorulabilir? Oluşturduğunuz soruları kavramların karşısındaki uygun yerlere yazınız.

Ahlak

Güzel

Kural

Varlık

Düşünme

8-11. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

ESTRAGON (Estragon) -Çok güzel bir yer. Haydi gidelim artık.
 VLADIMIR (Viladimir) -Gidemeyiz.
 ESTRAGON -Niye?
 VLADIMIR -Godot (Godo)'u bekliyoruz.
 ESTRAGON -Doğru. (Bir süre.) Burası olduğundan emin misin?
 VLADIMIR -Neresinin?
 ESTRAGON -Beklenecek yerin.
 VLADIMIR -Ağacın önünde, dedi. (Ağaca bakarlara.) Başka ağaç var mı görünürde?
 ESTRAGON -Ne ağacı?
 VLADIMIR -Söğüte benziyor.
 ESTRAGON -Yaprakları nerede?
 VLADIMIR -Dökülmüşler.
 ESTRAGON -Gözyaşları dinmiş.
 VLADIMIR -Ya da mevsim gereği böyle.
 ESTRAGON -Bir fide mi bu?
 VLADIMIR -Bir fidan.
 ESTRAGON -Bir fide.
 VLADIMIR -Bir. (Kendini toparlar.) Dilinin altında ne var senin? Yanlış yerde olduğumuzu mu söylemek istiyorsun?
 ESTRAGON -Burada olması gerekirdi.
 VLADIMIR -Kesin olarak gelirim demedi ki.
 ESTRAGON -Ya gelmezse?
 VLADIMIR -Biz de yarın geliriz.
 ESTRAGON -Sonra da öbür gün.
 VLADIMIR -Kimbilir.
 ESTRAGON -Ve böylece sürer gider.
 VLADIMIR -Yani...
 ESTRAGON -O gelene kadar.
 VLADIMIR -Çok acımasızsın.
 ESTRAGON -Dün de geldik.
 VLADIMIR -Dur bakalım, orada faka bastın işte.
 ESTRAGON -Dün ne yaptık?
 VLADIMIR -Dün ne mi yaptık?
 ESTRAGON -Evet.
 VLADIMIR -Şey... (Öfkelenerek) Senin de ortalığı karıştırmakta üstüne yok.
 ESTRAGON -Bana kalırsa yine buradaydık.
 VLADIMIR (Çevresine dairesel bakarak) -Burası sana bildik bir yer gibi mi geliyor?
 ESTRAGON -Öyle demedim.
 VLADIMIR -Öyleyse?
 ESTRAGON -Yine de olabilir.
 VLADIMIR -Ama yani... bu ağaç... (Seyircilere doğru dönerek)

ESTRAGON -Bu akşam olduğundan emin misin?
 VLADIMIR -Neyin?
 ESTRAGON -Beklememiz gerektiğinin.
 VLADIMIR -Cumartesi, dedi. (Bir süre.) Sanırım.
 ESTRAGON -Mesaiden sonra.
 VLADIMIR -Bir yere not almışımdır. (Tıkabasa dolu olan ceplerini karıştırır.)
 ESTRAGON -Ama, hangi cumartesi? Ayrıca da bugün cumartesi mi? Cumartesiden çok pazar değil mi bugün?
 VLADIMIR (Sanki tarih manzaraya yazılıymış gibi, şaşkın, çevresine bakınırken) -Olanaksız.
 ESTRAGON -Ya da perşembe.
 VLADIMIR -Ne yapacağız?
 ESTRAGON -Dün akşam gelip de bizi bulamadıysa bugün gelmez tabi.
 VLADIMIR -Ama dün akşam geldik, diyorsun.
 ESTRAGON -Yanılabilirim. (Bir süre) Biraz konuşmayalım; ha, ne dersin?

 POZZO (Pozo) (Lafı gevelemeden) -Godot kim?
 ESTRAGON -Godot mu?
 POZZO -Beni Godot sandınız ya?
 VLADIMIR -Onu da nereden çıkarıyorsunuz bayım, ne münasebet bayım.
 POZZO -Kim o?
 VLADIMIR -Pekala, o bir... o bir tanıdık.
 ESTRAGON -Tam da değil, pek öyle tanımıyoruz.
 VLADIMIR -Tabi... pek öyle tanımıyoruz onu... bir parça...
 ESTRAGON -Ben görsem bile tanımam.
 POZZO -Beni o sandınız ama.
 ESTRAGON -Yani... karanlık... yorgunluk... güçsüzlük... bekleyiş... itiraf ederim ki... bir an... sandım ki...
 VLADIMIR -Dinlemeyin onu. Bayım, dinlemeyin onu!
 POZZO -Bekleyiş mi dedin? Demek onu bekliyorsunuz?

8. Samuel Beckett'in (Samuel Beket) "Godot'yu Beklerken" eserinden alınan bu parçada Estragon ile Vladimir'in yaptıkları ve düşündükleri tutarlı mıdır? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

9. Estragon ile Vladimir'in Godot'yu beklemeleri esnasında söylediklerinden yola çıkarak yaptıkları akıl yürütmelerin doğru olduğu söylenebilir mi? Açıklayınız.

.....

.....

.....

.....

10. Estragon ile Vladimir'in Pozzo'yu Godot'ya benzetmeleri ve aslında Godot'yu tanı-mıyor olmalarını; görüş, argüman, analoji, tutarlılık ve gerçeklik süreçlerine göre değerlendiriniz.

.....

.....

.....

.....

11. Bu parçadan yola çıkarak Estragon ile Vladimir'in bekleyişleri ile ilgili hangi felsefi sorular üretilebilir?

.....

.....

.....

.....

12 ve 13. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

"XIX. yy. kadınlar için roman çağıdır. Kadınlar bu çağda roman yazmış ve bundan az da olsa para kazanmıştır. Bunun öncüsü Aphra Behn olarak gösterilmektedir. Kadınlar, onun mezarının üstünü çiçeklerle kaplamalıdır çünkü kadınlara akıllarından geçenleri söyleme özgürlüğünü veren odur. Kadın yazarların kitaplarına göz gezdirilirse birkaç istisnai durum dışında hepsinin roman olduğu görülmektedir. Çünkü bu kadınların kendilerine ait bir oda-ları yoktur. Eğer bir kadın yazmak isterse bunu ortak salonda yapmak zorundadır. Burada da yazarken yazması sürekli bölünürdü. Kadınların o dönemde seyahat ve eğitim imkânları da yoktur. Otobüsle Londra'yı gezemez ve tek başlarına bir lokantada yemek yiyemezlerdi. Dolayısıyla bir kadının edebiyat alanında alabileceği tek eğitim, karakter eğitimi ve duygu analizi idi. Kişisel ilişkiler gözlerinin önünde gerçekleşirdi. Bu yüzden orta sınıf kadını yaz-maya başladığında doğal olarak romanla işe başladılar."

12. Virginia Woolf'un (Virjinya Vulf) "Kendine Ait Bir Oda" adlı kitabından düzenlenen bu parçada öne sürülen temel görüş nedir?

.....

.....

.....

.....

13. Bu görüşü desteklemek için öne sürülen argümanları bulup yazınız.

.....

.....

.....

14 ve 15. soruları aşağıdaki parçaya göre cevaplayınız.

“İlk Çağ’da yaşayan biri; yalan söylemenin, Tanrı’yı küçümsemenin ve aynı zamanda insanlardan korkmanın bir kanıtı olduğunu söylerken utanç verici olarak nitelediği yalan, iğrenç bir kötülüktür. İğrençliği ve bozukluğu yalandan daha zengin bir biçimde temsil etmek mümkün değildir. Çünkü insanlar bölgesinde ödlekt olmaktan ve Tanrı’nın bölgesinde yürekli olmaktan daha iğrenç, neyi hayal edebiliriz? Zekâmız sadece sözün yoluyla hareket ettiğine göre bu sözü bozan topluma ihanet etmiştir. Bu, istençlerimizin ve düşüncelerimizin birbiriyle bağlantı kurmasını sağlayan tek araçtır, ruhumuzun tercümanıdır; eğer eksik olursa artık tutunamayız ve birbirimizi tanıyamayız. Eğer bizi aldatırsa tüm alışverişimizi bozar ve toplumsal yapımızın tüm bağlantılarını yok eder.”

Montaigne, Denemeler

14. Yukarıdaki parçada dile getirilen temel görüş nedir?

.....

.....

.....

.....

15. Metinde savunulan görüşü destekleyen argümanları tespit ediniz.

.....

.....

.....

.....

16. “Diller arası çevirilerde sıkıntılar olduğu, özellikle şiir gibi metinlerde bu durumla sık sık karşılaşıldığı görülür.” **Dil çevirilerinde yaşanan bu sıkıntı, felsefi metinlerde ne tür sonuçlara yol açar? Açıklayınız.**

.....

.....

.....

.....

17. “Fakat Allah kahretsin! İnsan anlatmak istiyor albayım,
Öyle budalaca bir özleme kapılıyor.
Bir yandan da hiç konuşmak istemiyor.

....

Tehlikeli oyunlar oynamak istiyor insan,
Bir yandan da kılına zarar gelsin istemiyor.
Küçük oyunlar istemiyorum albayım.
Kelimeler, kelimeler albayım, bazı anlamlara gelmiyor.”

**Yukarıda Oğuz Atay’ın “Tehlikeli Oyunlar” adlı eserinden alıntı yapılmıştır. Bu parça-
daki çelişkili ifadeleri yazınız.**

.....

.....

.....

18. Bir argümanın hatalı olması ne anlama gelir?

.....

.....

.....

.....

.....

19. Bir görüşün temellendirilmesi için neler yapılmalıdır?

.....

.....

.....

.....

20. Geçerli argüman ile dil arasında nasıl bir bağlantı vardır?

.....

.....

.....

.....

.....

D Aşağıda verilen çoktan seçmeli soruları okuyunuz ve doğru seçeneği işaretleyiniz.

21. Aşağıdaki sorulardan hangisi felsefi soru değildir?

- A) En iyi yönetim şekli nedir?
- B) Evrensel ahlak yasası var mıdır?
- C) Gökkuşluğu nasıl oluşur?
- D) Sanatta ilerleme var mıdır?
- E) Evrenin bir amacı var mıdır?

22. Aşağıdakilerden hangisi dilin işlevlerinden biri değildir?

- A) Yazma
- B) İletişimi kolaylaştırma
- C) Sembolleştirme
- D) Düşünme ve anlamlandırma
- E) Sosyalleşme

23. Aşağıdakilerden hangisi “adalet” kavramıyla doğrudan ilintili bir soru değildir?

- A) Adalet ve eşitlik aynı şeyler midir?
- B) Hak nedir?
- C) Güzellik kişiye göre değişir mi?
- D) Tam anlamıyla adaleti sağlamak mümkün müdür?
- E) En iyi yönetim biçimi nedir?

24. Paradoks; düşünceler arasında tartışmaya açık, kesin bir yargı içermeyen ve karşıtlık olarak tarif edilir. Giritli bir filozofun “Bütün Giritliler yalancıdır.” sözüyle doğru mu yalan mı söylediği konusundaki çözümsüzlük, paradoks için bilinen bir örnektir.

Bir paradoksun çözümündeki zorluğun temel sebebi nedir?

- A) Paradoksu dile getirene yönelik güven sıkıntısı
- B) Paradoksların karışık olması
- C) Cevaplar arasında aşılamayan bir çelişki olması
- D) Paradoksların saçma olması
- E) Paradoksların hayal ürünü olması

25. Bir argümanın ya da argümanı oluşturan önermelerin kendi içinde veya birbiriyle uygun olması o argümanın ya da önermenin olduğunu gösterir.

Yukarıdaki boşluğa aşağıdaki kavramlardan hangisi getirilmelidir?

- A) Çelişmez
- B) Gerçek
- C) İmge
- D) Tutarlı
- E) Geçerli

26. Dil, bir toplumdaki en kapsamlı uzlaşımdır. Her insan, uzlaşılmış böylesi bir yapının içine doğar. Dil, öğrenilen bir yapıdır. Dil sayesinde sorular ve cevaplar üretilir. Kişinin kendini ve başkalarını anlayabilmesi, dilin doğru kullanılmasına bağlıdır. Dil, öğrenilen bir şey ise düşünme, neden öğrenilen bir durum olmasın ki?

Yukarıdaki parçadan çıkarılabilecek temel anlam nedir?

- A) Dil, düşünmeyi yavaşlatır.
- B) Düşünmek dili aşamaz.
- C) Dil ve düşünme bir arada ele alınmalıdır.
- D) Dile gelmeyen düşünceler boştur.
- E) Farklı diller farklı düşüncelerin sonucudur.

27. “Önermelerin tek tek doğruluğundan bahsedilebilir. Tutarlılık ise tek tek doğru kabul edilen önermelerin birbirini yanlışlamaması, birbiriyle çelişmemesi durumudur. Örneğin “Deniz mavidir.” ya da “Deniz gridir.” önermeleri, havanın ve bölgenin durumuna göre doğru kabul edilseler de bir arada tutarsız önermelerdir.”

Bu açıklama aşağıdaki sorulardan hangisine verilmiş bir yanittır?

- A) Geçerlilik nedir?
- B) Doğruluk ve gerçeklik aynı şey midir?
- C) Gerçeklik göreceli midir?
- D) Doğruluk uygunluk mudur?
- E) Doğru olan tutarlı mıdır?

28.

- I. Türkiye’nin başkenti neresidir?
- II. Özgürlük nedir?
- III. Herkesin kabul edebileceği bir ahlak ilkesi var mıdır?
- IV. Zamanda yolculuk mümkün müdür?
- V. Semizotu astıma iyi gelir mi?

Yukarıdaki soruların hangileri felsefi sorulardır?

- A) Yalnız II
- B) Yalnız IV
- C) I-II
- D) II-III
- E) III-V

29. “Tasarruftan kaçının, suyu boşa harcamayın.” ifadesinde tasarruf kavramı yanlış kullanılmıştır. Anlam hatasını düzeltmek için onun yerine aşağıdaki kavramların hangisi getirilmelidir?

- A) Tasavvur
- B) İsrar
- C) Ücret
- D) Tevazu
- E) Cimrilik

Cevaplarınızı cevap anahtarıyla karşılaştırınız. Yanlış cevap verdiğiniz ya da cevap verirken tereddüt ettiğiniz sorularla ilgili konuları veya faaliyetleri üniteye dönerek tekrarlayınız. Cevaplarınızın tümü doğruysa bir sonraki öğrenme faaliyetine geçiniz.